

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2:50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
 . або 36 франків
на пів року . 8 рублів
 . або 16 франків
Поодипокє число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Літодог ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Хлопоти Мадярів.

Немогучих Русинів угорских здеморалізовала мадырска система і майже убила на якийсь час. Словаків брутальною силою приголомшили Мадяри на хвилю. До Румунів семигородских добирають ся всякими репресаліями. Сербів і Хорватів давлять Мадяри всякими средствами, хоч дарма, а «Швабів» цинских та семигородских уважали Мадяри елементом, що вже давно потонув в мадыризмі. Симчасом сталась несподіванка. Німецькі віденькі бурши відкликнулись прилюдно до німецької молодежи полудневої Угорщини, а ся молодіж, відозвавшись на сей поклик, сказала: ми живі, ми єсмы і станемо Німцями!

Подія ся, хоч зовсім природна, натворила в мадырских дневниках багато kwasу і дала спонуку до рекримінацій і напасти на цімецьких кольоністів Угорщини. Мадяри зрозуміли нараз, що їх мадырско-централістичні змаганя осіли на міліні і ледви чи вінчали ся позитивними успіхами, наколи «мертві воскресли».

Ся подія знаменна. Она ілюструє вірно марність теорії о легкости винародовлюваня народів в користь одного будьто «ізбранного». А як прикрим буває відтак для національних централізаторів розчарованє, сего дізнаємось з плаксивої статі «Budapesti Hirlap-a», що каже:

»Доси думали ми, що угорські Шваби стали досить добримы мадырскими патріотями і для того ждали ми терпеливо, коли вимруть останки старшого, ще крихту швабского покоління і уступлять місця новому по мадырски чувствующому поколіню. В сій думці утверджували нас самі швабські дневники, що виходять на Угорщині і в котрих ми не-раз читали наріканя, що швабский елемент на Угорщині гине. Сим-

часом стало ся щось противного. Шваби наші не вимерли, а сильно заворушились, і дають познаки життя. Ми думали, що швабский елемент легко розпливає ся в Мадярищину, що Шваб охотно акліматизує ся, скоро лише зрозумів, що єму така акліматизация принесе материяльні користи. Ми були пересвідчені, що захожий Шваб кинув ся вже давно в рамена Мадяра і заснув в сих раменах. Ми-ж і недаром заклали в швабских кольоніях захоронки для дітей і мадырські школи за державні гроші. Аж тут — диво! Швабські дневники говорять заедно про якусь швабску окрему народність, заохочують Швабів до борби з нами і фантазують вже про якесь Grossdeutschthum на Угорщині! Так бути не може. Деж наші власти? Чому не дадуть они зрозуміти сим дневникам, що ми в нашій вітчизні не стерпимо ніяких таких експериментів на нашій шкірі і в нашу некористь?»

В слід за сим зазивом «Budapesti Hirlap-a» зібрала ся пештєнска університетска молодіж на велике віче, щоби піднести протест проти швабских забаганок і воскресеня швабского елементу. Молодіж мадырска назвала швабский національний рух на Угорщині просто зрадою державною і революцією! а притім звернула она також увагу властей на те, що як так далі піде, то готова Угорщина лопнути, позаяк порох всюди (!) нагромаджений, а лише не достає підпальної іскри. Притім дісталось дещо і правительству. Мадярска молодіж ревіла на зборах в Пешті: Проч з Банфім, проч з Сельом! мов би справді лежало в спроможности якого-небудь правительства убити національного духа живих народів. Віче закінчилось на внесенє студента Туречка (чистого Мадяра?) резолюцією, щоби вся мадырска молодіж підняла торжественний протест проти поклику швабских студентів віденьского університету.

Національний централізм мадырский ломить ся — як видко з сего — навіть під слабонькими ударами національного живчика немадырских народів Угорщини. Але таке бувало і таке буде завсїгда з глупою теорією о можливости асиміліяцій народів силою і штукою, захоронками, школою, а навіть урядовою мовою, зміною імен і назв місцевостей...

До питання про галицко-руську літературу.

(З причини статі проф. Т. Д. Фльориньского).

Відповідь проф. Володимира Антоновича.

(Далі).

Що спірне питанє зовсім ще не рішене безповоротно, о тім ми переконані з відзивів многих органів російского дневникарства, з погляду проф. Ягіча (див. зсылку на кінці статі д. Михальчука), постановою великої більшости членів «Московского археологічного Общества» і відзивом многих славянских гостей, що приїхали на кївський зїзд археологічний, з якими довело ся нам розмовляти про спірне питанє. На всякий случай, при оцінці даного питаня правдива одна з двох думок: або бажанє галицких письменників приладити свою мову до научної літератури є злишна, шкідна і т. д. робота, з гори засуджена на смерть, або се дійсна потреба, яка впливає з условій життя Галичини. В першій случаю для нас незрозуміла пристрась, з якою відносить ся до даного питаня проф. Фльориньский: все те, ще лишено реальних условій бити, що безповоротно рішено житєм, мусить неминучо щезнути, не є для нікого небезпечним і не може викликувати ані роздратованя, ані надзвичайних розпорядків; але наколи правдива друга думка, то пристрасні до него відносини, а особливо передчасні розпорядки не лише не осягнуть мети, але викликають лише непотрібне роздратованє, зміцняючи духа протесту і все таки не відвернуть того вислїду, до якого природно змагають потреби життя. До яко-

10

ГЕНРИК ІБЗЕН.

Як ми мертві воскреснемо.

(Далі).

УЛЬФГАЙМ

встає також.

Ви справді гожа жіночка, добродійко. Ну, так ходім. Ті драби пролигують великі гроби кости. Виплювають їх і знов ликають. Кажу вам, се справжня розкіш дивити ся на них. Ходїть, та поговоримо також що-дещо про прогульку в гори.

Щезав за рогом готелю. Мая йде за ним.

Майже рівночасно висходить чужиниця з павільону і сідає при столі.

Чужиниця підносить шклянку до уст, хоче пити, але в половині спитюєть і дивить ся на Рубека мертвим зором.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Сидить при своїм столі і відвляєть ся в неї уважно. Нарешті встав, йде кілька кроків, спитюєть ся перед нею і говорить здавленим голосом.

Я пізнаю тебе, Ірено.

ІРЕНА

кладає шклянку назад і говорить беззвучним голосом. Ти відгадав мене Арнольде?

ПРОФЕСОР РУБЕК

не відповідає прямо.

Якто і ти, пізнаєш мене також?

ІРЕНА.

З тобою, то цілком інакше.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Чому зі мною?

ІРЕНА.

Бо ти живєш іще.

ПРОФЕСОР РУБЕК

не розуміє її.

Жию?

ІРЕНА

майже рівночасно.

Хто то ся друга? Що сиділа при тобі. Там при столі.

ПРОФЕСОР РУБЕК

вагаєть ся троха.

Вона? Се була моя — моя жінка.

ІРЕНА

клонить поволи головоу.

Так. То добре Арнольде. Себ то хтось, що не обходить мене цілком.

ПРОФЕСОР РУБЕК

непевно.

Нї, розумієть ся.

ІРЕНА.

— хтось, кого ти взяв собі по моїй смерти.

ПРОФЕСОР РУБЕК

дивить ся на неї остовпїлий.

По твоїй? Як розумієш се, Ірено?

ІРЕНА

не відповідаючи на питанє.

А дитина? Також щаслива. Наша дитина живє по моїй смерти. В славі і пошані.

ПРОФЕСОР РУБЕК

усміхаєть ся немов би до далекого спомину.

Наша дитина, правда, ми називали її так тоді...

ІРЕНА.

За мого ще життя, так.

ПРОФЕСОР РУБЕК

стараєть ся прибрати веселий тон.

Так, так, Ірено, — «ваша дитина» славна тепер в цілім світі. Ти читала мабуть про се що?...

(Далі буде).

го рішення в будучині доведе дане питання, годі нам знати, не маючи пророчого дару; на всякий випадок, припускаємо, що в аналогічних питаннях учені люди всяких часів не раз висловлювали прогнози і гороскопи, які не здійснювалися описля. Так н. пр. проф. Фльоринському лише як нам відомі відзиви німецької печати з нагоди відродження чеського письменства; так літ 40 взад оден, неперечно вельми учений російський славіст дійшов до переконання, що лише чотири славянські літератури: російська, польська, чеська і сербська мають право на існування, і що задля того Болгари не повинні маячити про свою літературу «злишню, шкідну, безцілну» і т. д., але повинні собі присвоїти сербську літературу. Проповідуючи пристрасно сю думку, учений славіст трохи не розігнав оден з відділів славянського благотворительного комітету, котрого був председателем, і в склад якого входило вельми багато Болгар. В історії Руси стрітили ми вельми характеристичну аналогічну подію. На початку XVII ст. знаменитий проповідник і учений єзуїт Петро Скарга, в розгарі полеміки в справі церковної унії дорікав православним між иншим тим, що вони пишуть язиком, який не може стати язиком культурної суспільности і не має ніякої будучини. «Ще не було на світі, говорить він, академії, де би філософія, богословіє, логіка і инші гуманітарні науки викладано славянсько-руським язиком; з таким язиком годі стати ученим. На тім язичі нема ані граматики, ані реторики, і бути не може. От звідки у вас невіжа і блуканина». Тепер бачимо, на скільки передчасні були пристрасно висловлені гороскопи учених; і чеська і болгарська література існують, а відповіді на пророцтво Скарги служать вся російська література.

Наколи проф. Фльоринський дійсно переконаний о тім, що проба витворити наукову українську літературу є утопія, «осуджена житєм і законом культурного розвитку народів», то для нас зовсім незрозуміла боязнь що-до пропаганди тої утопії. Наколи єго погляд справедливий, то очевидно, утопія не може нікого приманити і скінчить ся лише тим, що утопісти страять троха даремних намагань, нікого не притягнуть, самі надумают ся і звернуть на иншу дорогу культурного розвитку; але наколи проф. Фльоринський помиляє ся (а ми всі можемо помилити ся, з виїмкою лише папи), то в такому случаю вельми дивними показують ся проголошені ним віби то не схитні правди і тим більше оборонювані ним розпорядки про всякі недопусканя, заборони і т. д. Спір сей поки-що відкритий і люди науки можуть лише наводити аргументи pro і contra та вижидати рішення питання від дальшої течії життя, не вижидаючи практичних розпорядків що-до питання поки-що відкритого. (Далі буде).

Шовінізм чи гуманітаризм?

(По причині підпису Сінкевича).
(Конець).

Такий випадок лучив ся перший раз, але може повторити ся, отже думаємо, що належить єго розбирати, аби ми всі могли виробити собі ясний а справедливий погляд.

Пані Сутнер бажала, аби найвизначніші представителі народів європейських звернули ся до шляхотних кругів в англійській суспільности з жаданем і просьбою о залишене проливу крові — о справедливість.

Чи пожадана є інтервенція таких елементів в міжнародних відносинах? Очевидно, так! Отже належить співділати, аби перше змаганє в сїм напрямі дійшло до успіху, аби осягнуло можливо найбільший вислід. А вже є річю меньшого значіння, залежною від принадки, від чого зачинає ся. Передовсім належить бажати, аби станула засада, аби лучив ся прецеденс, аби витворила ся сила.

Нам видає ся, що підписанє відозви надало би усім дальшим виводам Сінкевича тим більшу виразистість та значінє. Пишучи отвертий лист про кривди в Познаньщині, Сінкевич безперечно звертав ся також до інших елементів суспільности Європи, числячи, що трафить до їх почутя справедливости, що осягне якийсь моральний успіх. Отже чи належить ослаблювати повагу та могутність сего трибуналу, від якого має ся надію узискати щонебудь — зараз чи

колпєсь? Збірне, однозгідне виступленє найбільших людей з усіх народів може утворити би такий трибунал, або принайменьше причинило ся до створення єго.

Відозва п. Сутнер була би перед опінією поставила засадничу квестію справедливости і несправедливости, яка нині чи завтра дала би розтягнути ся на всякі подрібні припадки. Підпис Сінкевича міг би мати велике значінє. Замість сего опінія зверне ся правдоподібно до цілком побічного питання, яке затемнює справу: чи надужитя Прусаків можуть бути достаточною причиною сего, аби не приложити руки до гуманітарного діла, аби не співділати для закінчення війни межі Англичанами а Боєрами на другій півкулі? І багато людей безперечно дійде до внесєня, що сей повинен живше відчути недолю ближнього, хто сам єї досвідчив, або: що належало як найквалітійше підписати відозву землякови гноблєних в Познаньщині мільонів.

І так думали та чули два рицарі, коли в сумних часах опускали край, аби за океаном не підпис, але власну кров віддати народови, що боров ся против знасиля Англичан. А історія своя і чужа за сей чин нагородила їх признаєм та славою.

Приходить нам на гадку одна сцена з творів Сінкевича, що має деяку, хотий далеку кривність з даним випадком.

Урзус виратував Лігію з рогів бика, молити Нерона о ласку. Тирани не є милосерними, не люблять уступати, але часом змушує їх до сего опінія. Отже Нерон водить оком по цирку і бачить, що всі держать руки до гори, всі просять о житє для жертв. Цезар глядить по черзі на двораків, на люд, на преторянів. Коли-б де-небудь стрігив обоятність, отяганє — Лігія і Урзус згнули би.

На щастє жаден з між Римлян не подумав тоді: маю наражувати ся жорстокому цезарови, маю домагати ся за житєм для сих двох чужих мені прибулів з якихсь далеких а незнаких країв, коли вчера тут ляла ся кров римських невинних немовлят і завтра буде ляти ся! Жаден Галієць не сказав: Боремо ся безнастанно в рядах легіонів за велич, за безпечність Роми, маємо більші права до ласки, ніж якесь племя північних пустинь, а однак гинемо сотками на арені — найперше нехай нам дадуть справедливість!

Не погадали так — зробили не лише добре, але мудро. Великого діла справедливости не належить бурити спором о порядок черги.

Коли-б описана Сінкевичом сцена в цирку була не твором літературним, а дійсним фактом, одномисленне, шляхотне одушевленє, оборона жертв знасиля нехибно мала би наслідки і для римських немовлят і для Галів. Так розумів се великий писатель, бо каже, що від сего дня кроваві ігри цирку стратили принаду в очах людю, не викликували ані признаня, ані оплесків. Л. Стрешевич.

Анкета в справі стриманя еміграції буковинських селян

Кравє правительство буковинське розіслало слідуочий комунікат:

Дня 23. марца 1900 р. відбулось в салі засідань ц. к. кравєго правительства засіданє еміграційної комісії о 10-ій годині перед полуднем і 6. годині по полудні під проводом п. президента краю. Окрім п. президента брали участь на нараді ин.: правительственний радник Феке-те де Гадікфальва яко референт, правительственний конц. практикант Оскар Кесльдорфер яко секретар, барон Мустаца яко заступник виділу кравєго, директор кравєвої школи рільничої Баєр і посесор М. Зінгер яко відпоручники кравєго товариства культурного, цісарський радник Лянґенган, радник двору Кляйнвехтер, інжінєр Фуке яко заступники палати торговельної, яко заступники гіпотечного банку кредитового: директор К. Брік і др. М. Пашкіс, яко заступники філії галицького гіпотечного Банку акційного: цісар-радник Маєр і В. Тітінгер; дальше соймові послы Др. Зубрицький, Пігуляк, Марин і Фльондор і в кінци старости: Звораковский, Грібовский і др. Вірфель.

Вислід сеї наради дасть ся зібрати в слідуочі точки:

I. Конференція добачає в лихварских махнаціях кредитових заведєнь тяжке ушкодженє селянства. Вона уважає за потрібне, існуючі приписи змінити в тім змислі, щоби уможливити державний надзір над тими заведєнями.

II. Конференція вважає заложєне кравєго банку гіпотечного в теперішнім часі зі згляду на теперішні грошеві обставини непридатним, припоручає однак мати сю справу все на оці і в привагідній спосібности постаратись о заложєнє такого інституту.

III. Анкета є за тим, щоби в признаню одної більшої інституції, що тепер займає ся уділюванєм селянських кредитів се-то «Бук. земського кредитного заведєня», сільське населенє через відповідні орґани про се було поінформованє, що при заключуваню контрактів позички полу-ченє з коштами посередництва є цілком злишне, і що позичаочим гідним поруки є се, щоби в случаю потреби, виключаючи всяке посередництво, просто і лично звертали ся до інституції, що дає позичку.

Анкета стоїть за тим, щоби на діяльність неуповажненних посередників головно зі сторони компетентних властей звертало ся велику увагу і проти такої діяльности виточило ся евентуально карне слідство.

IV. Анкета приймає до відомости оповіщенє заступника «Бук. земск. завед. кредит.», що то заведєнє в случаю признаня політичної екекүції на користь гіпотечного інтересу було би в можности давати гіпотечні позички тим, щоби старали ся о них без відтягненя аl pari і установити процентову стопу для гіпот. позичок на 6% евент. 5³/₄%.

Анкета думає, що зі сторони покликаних публичних чинників ту заяву «бук. земського заведєня кредит.» возьме ся під розвагу при дальшій акції.

V. Анкета думає, що зі сторони покликаних публичних чинників буде взята під розвагу квестія знєсеня евентуально ограниченя сили векслів селянських.

VI. Анкета видить в заведєню кас системи Райфайзена добре средство до заспоковня потреб кредитових селян і поборюваня лихви.

VII. Анкета уважає за річ ковечну, щоби з публичних кравєвих засобів припомочи держави створити фонд акційний в сумі 2 міль. кор., котрого можна би ужити до позичок, щоби уможливити закупно землі для части селянства не посідаючої ґрунтів, а також уможливити діяльність кас Райфайзена на поли такого кредиту.

З політичного поля.

Від словінських послів в стирійскім соймі одержали ми безпосередно вість, що они зневолені опустити сойм і вести абстиненційну політику, а то в виду крайної нетолеранції німецької соймової більшости. Близших причин не подано і не наведено конкретних фактів, котрі дали спонуку словінським послам опустити сойм. Також не подано, чи пос. Робіч зложив свій мандат члена кравєго виділу? Здає ся, що словінські послы зробили се під вражінєм недавнього віча в Марбурґу. Абстиненцією думают словінські послы змусити шовіністичну німецьку більшість до переговорів (?).

Ми подали вже до відомости, що на зборах в Празі (26. марта) в чеськім клєбі взяли верх умірковані елементи. З сего однакож не можна вносити, що молодоческий клуб в маєвій сесії парламенту залишить обструкцію проти предложєних правительством інвестицій. Протівно, можна бути певним, що, наколи до сего часу правительство не зробить рішучого кроку в справі чеського урядового язика, Чехи почнуть серйозну обструкцію. Можливе також, що чеський клуб розібе ся, і що умірковані єго елементи опустять державну раду, а радикали механічною обструкцією розібють парламент. Нам здає ся проте, що порадно було би, щоби праविця вже тепер призадумала ся над сею евентуальністю і спонукала правительство до прискорєня мирової акції чєско-німецької.

Відєнські дневники ліберальні почали вже підїздову роботу проти кабінету д-ра Кербера за санкціонованє статута для ради міста Відня. Люєгер намагав ся склонити ліберальних ради-

ків до полишення ся в радї міській, але заходи єго розбили ся. «N. fr. Presse» пише, що уділене санкції згаданому статуту значить одно, що систоване (!) конституції і видане лібералізму на поталу клерикальній (!) реакції (!). Хоч статут був ухвалений більшістю долішно-австрійського союму, то мимо того ліберали домагають ся, щоби правительство повинувало ся розказам меншости. Exempla trahunt. Удалось німецькій меншости парламентарній змусити кабінет гр. Клярого до відкликаня чеських язикових розпоряджень, то чому би лібералам не попробувати повалити авторитет правительства?

З Пешту вістять, що між президентом кабінету Сельом а міністром фінансів Люкачем прийшло до поважного непорозуміння. Люкач не боронить навіть бюджету в союму і небавом уступити. Лише з уваги на корону задержав він якийсь час ще свій портфель. З сего виходить, що в Угорщині прийде небавом до кабінетової кризи, тим більше, що вже три портфелі і так опорожнені.

Між Сельом а д-ром Кербером прийшло до укладу, на котрого основі на другий піврік високість квоти лишиться та сама, с. е. 34:4 до 65:6.

Межи Сербією а Черногорою прийшло на днях до зірваня дипломатичних зносин. Сербський посол Машін відїхав з Цетинїї. Причиною непорозуміння має бути екскурсія Міляна. Князь Никола відпустив Машіна дуже неласкаво. Машін, вернувши до Білгороду, розказує всім, що послідна авдвенція єго у князя була «найприкрїйшою хвилиєю в єго житю.» Через весь час побуту в Цетинїї ігнорували Чокногорці сербського конзуля.

Про пок. Жюберта пишуть з фахових військових кругів, що Боери втратили в нїм не вожда, а знаменитого організатора. Се не був Мольтке, а Роон. В Орані провадив Боерів до бою Кроуїа, а в Наталі (під Ледісмис і над Тугелею) ген. Бота. Сей Бота обняв тепер начальство над цілою армією. Жюберт був походження французького, помер на запаленє очеревної і не лишив ні найменшого маєтку.

НОВИНИ.

— **3 Перемишля.** В память XXXIX роковин смерті Тараса Шевченка устроює товариство «Перемиский Боян» при співучасті товариств: «Руска Бесїда», «Філія Просвїти», «Народний Дім», «Руских Женщин», «Селянська Рада», «Бурси ім. св. Николая і св. Кирила» і «Спілка», — в сали магістрату в Перемишлі в четвер днѧ 5. цвѧтня 1900 торжественний вечер. — Цїни місць: Крісло 2 корони, вступ на салию 1 кор., для учеників і селян 50 сот., галерія 20 сот. — Початок точно о годині 1/2 8 вечер.

— **Рускі академики гірничі в Пшібрамі** устроюють днѧ 5-го цвѧтня с. р. концерт в честь Т. Шевченка, при ласкавій участі нашого славнозвѧстного співачка Вп. Евг. Гушалевича, товариств співачких «Lumir» і «Dobromila» під провodom знаменитого чеського музика, професора адїшної академії гірничої Вп. д-ра О. Theurera і участі Вп. панни Гайнрїхівної.

Програма концерту: 1. Вступне слово; 2. Ой чого ти почорніло, Воробкевича — відспїває хор мужеский; 3. а) Веснівка, б) Вечер — сольсьпів Вп. Гушалевича; 4. Рапсодія Лисенка — відиграє Вп. п-на Гайнрїхівна; 5. Відчит; 6. а) В зеленім гаю, б) В далекий край відходжу — хор мужеский; 7. а) Менї однаково, б) Милованка — сольсьпів Вп. Гушалевича; 8. Ой ішли наші славні запорожці — хор мішаний. — Початок о год. 8. вечером. — Адреса на телеграми: «Mohilnickuj — Przibram».

Галицька і буковинська руска молодїж прийняла вість про сей обхід з великим одушевленням. Зі Львова і з Черновець вислає молодїж окремих відпоручників до Пшібраму. Рїч певна, що і загал Русинів радісно повитає ся прояву нашого життя на чужинї. Нашим студентам в Пшібрамі, що підняли ся не легкого у всякім разї дїла, засилаємо щирий привїт і кличемо: Помагай Бір!

— **Шкільна комісія** прийняла на засїданю в пятницю вечером реферат кн. Чарториского о сиравозданю Ради шкільної краєвої що-до народних шкіл і учительських семинарій. Між внесками находить ся домаганє, щоби правительство заложило в найближшій будучности учительську семинарію в Бялій, а з черги відтак одну мужеску утравкїстичну у східній часті краю.

— **Аграрна комісія** відбула в пятницю рано друге засїданє під провodom д-ра Пілята і перевела генеральну дискусію над проєктом пос.

Гупки. В дискусії взяли участь послї Среднявської, Райский, Клемєнєвич, Поточек і Вахнянин проти неподїльности селянських ґрунтів, Гупка, Чайковский, Урбанський, Пашковский і Сенковский за неподїлністю. Референтом вбрано самого внескодавця. Здає ся однакож, що а комісії вийде внесенє меншости. Дискусія, треба признати, вела ся з повною обєктивністю. На засїданю явилось і кілька польських людювців, щоби прислухатись дискусії.

— **«Дѧло» про авантуру** в Belle-vue. Вернувши до сего предмету в виданю з 30. марця, каже «Дѧло», що Русини радо заспївають: «Jeszcze Polska nie zginęła», але — не на Руси, а вийшовши з такого становиска, «Дѧло» не бачить в тїм нічого дивного, що на комерсі, «в тїснім майже родиннім кружку», Русини запротестували проти польского імну. — Се толкованє «Дѧла» не схоче з дійсностю, позаяк комерс не відбув в «тїснім майже родиннім кружку», а в сали публічній, приступній для кожного. Коли рускі гостї явили ся в сали, застали там за столами значне число щоденних гостей, Поляків і навіть жидів. «Дѧло» каже дальше, що «музика, побачивши між зібраною громадою репрезентанта політики od morza do morza, політики Польщі на Руси, посла Вахнянина, могла гадати, що має перед собою збір «proceiwych Rusinów» і таким повитанєм заслужить собі у них на оплески». Сей дотеп «Дѧла» нетїлько несмачний, але і прїдурковатий. Музика військова впрочім не грала польского народного імну, а грала чеський імн «Hej Slovane». Се констатуємо. Цїле попури, яке слїдовало по тїм чеськім імнї, вложено виключно з чеських пісень і мелюдий. «Дѧло» називає «Руслана» денунціантом за те, що «Руслан» назвав по імені трех ініціаторів бурди. Ми думаємо, що ми були до поіменованя тих трех панів зновнї управненї, і що ті панове повинні мати на стїлько сьмілости, щоби самі признались до свого хороброго дїла, наколи мали сьмілість стати героями вечера. Таж они уратували — після гадки «Дѧла» — нас від «реставрації Польщі на Руси!» — «Дѧло» помовляє нас дальше о лож, кажучи, що один з трех поіменованих героїв сего вечера не був навіть на сали в хвили, коли відбувала сь демонстрація. Ми можемо упевнити «Дѧло», що ми написали лише чисту правду. Сей третій прислав нам навіть нинї спростованє, а є ним практикант «Дністра» п. Юстин Ганкевич. Спростованє се каже: «Я (Ганкевич) не був навіть присутний на сали, коли счинив ся сей заколот, на що маю численних сьвідків, бо тоді я вийшов до кухні за їдою і доперва пізнійше довідав ся я, що лучило ся в сали». Тож заявляємо п. Ганкевичеві ще раз, що він віддверий сали підбїгав аж до половини сали попід лїву стїну сали, що він пекавав, кричав і розмахув руками в напрямї до оркестри, даючи сям знак музиці, щоби перестала грати, і що капельмістр музики головою на єго протест (бо в єю сторону дивив ся на розмахуючого руками) перестав грати імн «Hej Slovane». П. Ганкевичеві можемо се все довести сьвідками, і длятого єго спростованє уважаємо за простє розминенє ся з правдою. — «Дѧло» обїцює вкінци ще раз поговорити про єю пригоду, «єскорю лише днєвники втихомирять ся». Дай Боже щоби «Дѧло» сказало нам щось приличнійшого і мидрїйшого.

— **Крадїж.** До військових маґазинів на Янівскім у Львові закрали ся онодї якісь злодії і витягнувши вертгаймівську касу на коридор, почали коло неї майструвати. Каса (тяжка, що ледви може єї двигнути чотири хлопа) містила в собі кілька тисяч зр. Але стїни єї показали ся неодолимими для злодіїв, і они, не вдїявши нічого, відїйшли, здаєть ся над раном, з тим, з чим прийшли. Жовнїр на вартї коло маґазинів не чув нічого. Видно злодії майстрували без стукоту.

— **Процес о поґрїб.** З Перемишля доносять: Слїдство, яке вела прокуратурія з причини афери на похоронї бл. п. Гембалїка, вже покінчено. Прокуратурія обжалувала вєїх винних в числі тринадцять, що сидїли доси в слїдчій вязниці, о злочин публічного насиля, а пп. Семена Вітика і Рихлїцкого також о обиду релїгїї. Рівночасно з виданєм акту обжалованя, заряджено додаткове увязненє п. Семена Вітика, який не сидїв в слїдчій вязниці. Судова розправа відбуде ся перед звичайним орїкаючим трибуналом окружного євду в Перемишлі, в першій половинї цвѧтня.

— **Замети снїжні** на prima Aprilis — се гарна несподїванка! Вчерашні вечерні телеграми принесли дивні вісти з західної часті нашої держави. У Відні паде вже снїг довше нїж 24 годн. Засипи снїжні по улицях такі великі, що з трудностю дасть удержати ся комунїкація. Рух трамваїв в часті устав. На стації Рекавінкель, коло Відня, посипний поїзд з Зальцбурґа здержав ся з причини снїжних засипів. Роботи коло усунєня снїжних мас ідуть з горячковим поспїхом. Комунїкація на кількох льокальних лїнїях північної залїзниці здержана наслїдком сильного опаду снїгу, а також перевіз товарів на залїзниці Франца Йосифа, міській і наддунайській. Метелиця триває дальше і вечером си-

ґналізовано кілька нових перерв. Через день лучило ся кілька нещасливих випадків наслїдком снїга. І так упав великий тягар снїгу на шкляний дах одної реставрації. Часть даху завалила ся та покалічила гостей, які сидїли в реставрації. — Тї вісти читали ми вчера, мов яку сензаційну байку, потїшаючи ся, що у нас хотяй мрачно та мокро, але все таки зима вже не верне ся. Аж тут через ніч завитав до нас снїжок з Відня. Хоть топить ся, але паде завізято, застеляє землю білим простиралом. Гарне prima Aprilis!

— **Мілян і сербський кабінет.** Майже не хоче ся вірити сям вістям, які надходять з Сербії. В часї побуту Міляна в Ніпу явив ся перед ним шеф кабінету Владан Джорджевич і посудив міністра скарбу Петровича о тайні зносини з королевою Наталїєю і о недбале веденє фінансів Сербії так, що в касах нема готівки. Але небавом явив ся на авдвенцію у Міляна Петровича і донїс екскурсею, що Джорджевич вичерпав в першім кварталї вже цілий диспозиційний фонд і то в часті на свої приватні цїли. Мілян сконфронтував відтак обох міністрів, а ті не щадили собі найгрубших слів і обид.

— **Сьвітовий рух** теперішних часів справдї гідний подиву. Чоловік, засидївши ся на місці, часом і не здає собі справи, як то люди товчуть собою по сьвятїй землицї. Ото припадком попав нам під увагу спис приїзджих гостей готелю Імперіаль у Львові з вчера 30 марця: Яблоновський з Поповець, Юристовський і Рапапорт з Відня, Блюмскі з Праги, Комранський з Варшави, Ваньковский з Будапешту, Марсович з Уґраїни, Зельський і Зданський з Парижа, Серляньський з Міґали, Винарський з Ясс, Дзялинський з Сибїра, Крепберг з Лондона, Мікіфор з Румунїї, Войцїновський з Букарешту, Мікляєвський з Києва, Войнарський з Італїї. Репрезентована майже ціла Европа. І се спис подорожних з одного днѧ, в однім львівскім готелї!

— **Хірургїчна штука** дійшла нинї до того, що лікарї беруть ся нинї навіть до операції сєрця і легких, чого давнійше не бувало. Найтруднійші операції суть нинї вже досить легко можливі. Але одинокою в своїм родї операцією позістане та, яку виконав недавно тому проф. Кіліян у Фрайбурзі на 42-лїтнім машинїсті, котрий перед чотирма роками при скорім їдженю проликнув кїстку, так, що она влетїла єму до легких і там застрягла. Бідний чоловік страшно мучив ся, бо занедужав був тяжко на легкі і на груди, але по якїмсь часї таки подужав, а кїсть все єму в легких сидїла. Лікарї не хотїли тому вірити, щоби він тїлько лїт ходив з кїсткою в легких, аж при помочи Рентґєнівского сьвітла показало ся, що дійсно кїстка сидить в правій галузі дихавки. Проф. Кіліян з великим трудом вєадив тоді недужому рурковатий прилад через горло і гортанку в лїву дихавку, а тою руркою зацхав знов рїд штучно зроблених щипчиків, зловив ними кїстку і витягнув на верх. Кїсточка була на 15 міліметрів довга, на 11 мм. широка, а на 4 мм. груба. Боки тої кїстки були досить острї, але недужий перебув щасливо тяжку єю і вельми трудну для лікаря операцію та й вже зовсім подужав.

— **3 днем 1. цвѧтня 1900 р.** вїтворено бюро оголошеня А. Ю. Голєндера у Львові при ул. Сикстускїй ч. 2, котре приймає передплати на вєї часописи у вєїх язиках, а також продає й поодинокї числа часописів.

— **Дрїбні вісти.** В селї Каплиці в Чехах закрали ся невислїдженї доси злочинці до хати селянина Пангольцера і поубивали в снї цілу родину зложеноу з 5 осіб. Гроші і дорожні рїчї забрали злочинці з собою. Жандармерія слїдить енерґїчно за розбїшаками. — Бельгїйський король Леопольд занедужав на очі. Єму грозить цілковита слїпота.

Телеграми.

Прага, 31. марця. «Narodni Listy» доносять: Правительство задумує по замкненю соймів, що наступить коло 5. мая, скликати наново мирову конференцію.

Інсбрук, 31. марця. Посол др. Грабмаєр вголосив довгу бесїду о політичній ситуації. В нїй сказав він, що Німці повинні вдоволити ся уживанєм німецького язика, яко язика в посередничено між властями, а не жадати німецького язика, яко державного.

Відень, 31. марця. Сєї ночі помер ту професор університету др. Йосиф Ґрубер.

Знаменитий коняк французский кураційний відзначений на львівській виставі, ціла фляшка 3:50, пів фляшки 1:80, чверть фляшки 1 зр., набути мож лише в торговлі

ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО

Львів, ул. Баторія ч. 2. 12—30

Малий фейлетон.

Ізза віна.

І Параска покращала, повеселішала. — Вже, було, і пісня залуває з її грудий і стане чираз реготати ся, аж стіни трясуть ся. Федір займе її, зловить в поясі притягне д'собі — вона регочеть ся, бе його, цілує — вирветь ся — він її знов спіймає...

Її карі очі загоріли вогнем — білі лица вкрили ся сильним, здоровим румянцем — груди наповнили ся, а з під обтислої сорочки так і приманювали до себе своєю пухкістю...

Вже другий місяць минає від їхнього вінчання вони й нестямили ся іще по перших любовних радощах.

На світі настала вже весна. Морози пустили, сніги почали топити ся.

Мужики ладять плуги та борони, підготовують воли, аби були дужі до роботи.

По нараді з жінкою йде Федір до свекра, щоби відділив їм пійманих три морги поля.

— Є!... Що іще квапити ся!... Де ще ваша весна! Подождіть. Я й сам знаю, що вам припадає!...

Федір забрав ся домів. Приходить у тиждень — то само.

В дві неділі знов то само.

— Та що вам тату Бог дав!... таж люди вже зачинають орати!... Годі так! Відділіть.

— Ов сину, а тебе хто розуму вчив?...

— Хто вчив, той вчив — ви не питайте, а дайте, що має!...

— Дам, не дам, а тобі яке право до мене?

— Яке?.. Взрите яке!...

— Може з колом до мене!... Може до суду?.. Йди, як собі хочеш!...

— А йду!...

— Підеш?.. До суду?.. На мене?.. Ти?..

— Старий Марко взяв ся в поясі руками вигнув ся вперед, кивав головою, мов кінь, що його мухи присіли — очі загоріли зловим вогнем. Федір ставув в тій самій поставі.

— Піду, піду, на вас до суду. Або що?

— Вон міні з хати!... Ти хаблею, ти шищуку!... Бодай ти не дждав гадуко до нікого говорити!... А бодай тобі ветатна година!...

Федір ставув у визиваючій поставі. Задер голову до гори, підпер ся руками в бедрах, праву ногу висунув в перед. На лиці граєть ся злобна, сгрілива усмішка...

— Чуєш, вон міні!...

— Е!... А як не піду!...

Метнув головою в ліво, засьміяв ся.

— Пссс!... Не хочеть ся мів!...

Марко намірив ся полівом на Федора — Федір зловив поліво лівою рукою, верг ним в вікно, аж шиби потріскали. Счіпили ся.

Дві пощочини залунали по хаті — малий хлопчик сховав ся під лавку та почав плакати...

Повалили ся на землю — Федір дущий на верху. — Старий копає його в груди.

Ще одна пощочина — кров заляла лице Марка — Федір стямив ся, встав, глянув на старого, що підводив ся з землі, сплюнув з досадою та вийшов з хати.

Старий кинув за ним ще полівом, гнав хвилю з дручком, потім скочив до потока обмити ся.

Чоловіки та жінки дивили ся, як вони говили за собою. Дивили ся та заходили ся від сьміху...

Прийшов Федір в хату.

Жівка побачила закровавлений рукав кожуха. Прискочила до нього, питаєть ся трівожно: «що се?..» відки в нього кров!...

Відтрулив її рукою, відвернув ся до вікна.

Вона вибігла на вулицю — не знає куди повернути ся.

Здибають її жінки.

— А то ваш вибив тата!.. Мабудь чи не провалив голову!..

Крикнула із страху та розпуки — й побігла до батька. Марко сидить на лавці — сумний, нахмарений.

— Тату! а вам що?..

Старий глянув на неї, махнув головою, тай ві слова.

Вона до ньєнки, що вернула від сусіди. Ньєнка плаче.

— А то я тобі донечко сьвіт завязала!.. Бодай мене сира земля вкрила, бодай я сьвятого совінка не оглядала, як мала такого дждати ся! — Побив, сину, побив той опришок, той злодій, той пес твого рідного батєвєка!.. Побив сьновьку, побив, голову провалив, бодай його сьвята землиця не приняла, бодай його кости собаки розносили!..

Параска в слєози та до батька. Він ві чичирк...

Метнула ся в двері, влетіла у свою хату, понишпорила у скрині.

Федір лежить на лавці горі чевом.

Забрала де хустину, де сорочку тай в двері.

— Куда?.. — заgrimів голос Федора.

(Далі буде).

ПЛАШІВСКА
парова фабрика
дахівок і цегол

Стоваришенє зарєєстр. з ограниченою порукою,
Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;
рурки дренаві ріжноі величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критем.

Цінники і прібки висилає даром.

Упрашає о численні замовлення

5—20

З а р я д.

Товариство взаїмного кредиту
„ДНѢСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адміністраційні, властвителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Сьвященники, не посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити єше полісу житєву; обезпечитись можна через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

— Удїл членський виносить 50 кор., вписове 2 кор. —

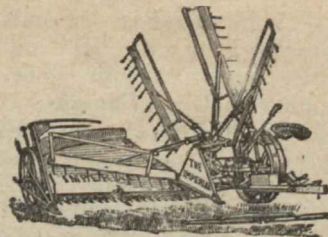
Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Днѣстрѣ».

Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Днѣстеръ».

Важне для рільників!
САМОЧИННІ
приряди до підливаня
в ціли
знищеня дикого ріпаку
і дикої гірчиці, возячі на більшій площі,

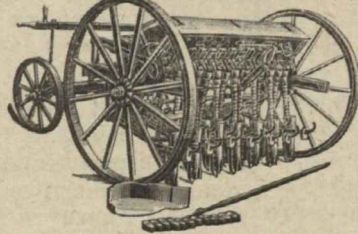

а носячі
для меньших
ужитків.

косярки
до трави, конюшини і збіж.

Розтрясачі кінні до сїна. Грабярки кінні до сїна.

Найліпшою сїваркою
рядовою в Ph. Mayfarth & Co.'s
ново споряджена

„AGRICOLA“
(система пересуваня колїс)
до всїляких насїнь і ріжнородноі величини висїву
без зміни колїс; на ґрунта гірскі і рівнини, дуже
легко ходячі, незмірно тревалі, дуже дешєві.

Уможливають дуже велику ошадність в праці, часі і грошах.
Ручні праси до сїна і соломи, лускачі до кукурудзи, керати, молотярні, млинки до чищення збіжя, триери, плуги, вальці, борони
вирабляє і достарчує яко спеціальність з порученєм, в найновїшій, вибірній
за найліпшу узнаній конструкції

PH. MAYFARTH & Co.

ц. к. уприв. фабрика машин рільн. особлиєша фабрика прас до вина і машин до овочів.
у Відни, II. Taborstrasse Nr. 71.

Відзначена 400 золотими, срібними і бронзовими медалями.
Обширні каталогі і численні письма з узнанєм — даром.

Заступці і відпродавці пожедані.

Важне для всїх!

На-
правляє **КАЛЬОШІ** найгірше
знищені

як тєрєж
виксвє мужєску, дамєску і дїточу обуву.

Чоботи для духовеньства по як найприступнїших цінах

З провінцій вистанє старий оказ на міру.
ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.